

MACA-
23040-04

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	архитекте и грађанске иницијативе за одрживи развој сви модули	година	друга
изборна група	урбанизам 3	семестар	3
наставник	доц др. Данијела Миловановић Родић бр. каб. 245	статус	изборни
E-mail контакт	danmilrod@gmail.com	ЕСПБ	2
учесници у настави		часови активне наставе	
		предавања	1
		вежбе	0
		др. облици	1
		сам.истр.рад	
		остали часови	
сарадници	сар. Божена Стојић, маг. инж. урб. сар. Александра Миловановић, маг. инж. арх.		
координатор СЦ	др Урош Радосављевић, в. проф.		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Основни циљеви предмета су:

- (а) разумевање феномена грађанских иницијатива и стицања знања о њиховом потенцијалу за остваривање одрживих решења различитих развојних проблема,
- (б) разумевање повезаности професије архитекте и грађанских иницијатива,
- (в) упознавање са модалитетима професионалног деловања за угрожене и маргинализоване (по различитим основама) категорије становништва,
- (г) сарадња са конкретним грађанским иницијативама за побољшање квалитета живота угрожених и маргинализованих категорија становништва које за последицу имају акције и интервенције у физичком простору.

теоријска и практична настава:

Глобална избегличка криза, која се последњих година све већим интензитетом осећа и у нашој земљи, кулминирала је 2015. године када је у Србију ушло око 550.000 избеглица из Сирије, Сомалије, Авганистана, Алжира, Ирака и др. Република Србија има вишедеценијско искуство у суочавању са овом врстом проблема – до тада је била земља са највећим бројем избеглица и интерно расељених лица у Европи и једна од пет држава у свету са „дуготрајном избегличком кризом“. Према подацима из 2014. године у Србији борави око 45.000 избеглих лица са територија бивше СФРЈ и више од 200.000 интерно расељених лица са Косова и Метохије. Међутим, и после две деценије велики број њих и даље живи у веома тешким условима (око 1500 у 22 колективна центра) и нерешеним стамбеним и социјалним, проблемима. У контексту интерконтиненталне, велике и према најавама перманентне избегличке кризе, као друштво, а у овом случају као професија, морамо учествовати у трагању за новим одговорима на дати изазов.

Ове године ће на предмету бити истраживане потребе, могућности и моделитети деловања архитеката зарад побољшања услова живота избеглица, али и локалног становништва транзитних територија на којима се они привремено или стално насељавају. Исходи практичне наставе на предмету су предлози пројеката које би студенти Архитектонског факултета могли да предузму и реализују у сарадњи са институцијама, формалним и неформалним удружењима грађана, и заинтересованим појединцима. Пројекти се тичу решавања проблема, али и превенције и оснаживања појединаца, заједница и друштва у целини за суочавање са хуманитарним катастрофама.

метод извођења наставе:

Настава представља комбинацију више облика рада: предавања, интерактивне вежбе и колаборативне радионице на којима ће студенти имати прилику да сарађују са конкретним грађанским иницијативама.

основна литература:

- Миловановић Родић, Д., Лаловић, К. (2015). Архитекти и грађанске иницијативе за одрживи развој. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду (у штампи)
- Milovanovic Rodic D., Lalovic, K. & Zivkovic J. (2012). Architecture for the Other 90%: Social Activism, Economic Recession Or Climate Crisis Respond. In: Book of proceedings of the International Conference Architecture and Ideology (915-924). Belgrade: Faculty of Architecture
- Milovanović Rodic, D., Zivkovic, J. & Lalovic, K. (2013). Changing architectural education for sustainable future: A contribution to the discussion. Spatium, (29): 75-80.
- Влада Републике Србије (2002). Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица.

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
 - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
 - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
 - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
 - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
 - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
 - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
 - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
 - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
 - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
 - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
 - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
 - 3. могућем утицају пројекта за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
 - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
 - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
 - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
 - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
 - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
 - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

Студент ће бити упознат са модалитетима професионалног деловања за угрожене и маргинализоване друштвене групе.

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
активност у току наставе	10	финални елаборат	40
2 x колоквијум 20	40	усмена презентација	10

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	28.09.2017.	Уводно предавање и упознавање са задатком: архитекти и грађанске иницијативе. Додела задатака: идентификација примера добре праксе архитектата за/са формалним/неформалним групама грађана.
2	05.10.2017.	Тематско предавање: Избеглице у Србији 2015: појавни облици, генеза, узроци и последице. Додела задатака: примери добре праксе деловања архитектата за/са избеглицама.
3	12.10.2017.	Презентација резултата појединачних и групних студентских истраживања. Додела задатака за самостални истраживачки рад: идентификација теме / подручја / циљних група.
4	26.10.2017.	Тематско предавање: Избеглице у Србији 2015: трагање за решењима. Преглед идеја / иницијатива у групи. Формирање радних група за артикулацију иницијатива.
5	02.11.2017.	Тематско предавање: Структура и садржај пројектне апликације. Додела задатака за рад: анализа проблема / потреба и идеја за њихово решавање / превенцију.
6	9.11.2017.	1. Колоквијум: Идеја, циљ и сврха пројекта, Опис и анализа проблема за који пројекат даје решење, Идентификација циљних група којих се реализација / ефекти тичу. Елаборат А4 и презентација.
7	16.11.2017.	Дискусија резултата колоквијума. Тематско предавање: Извори финансирања. Додела задатака: Анализа потенцијалних домаћих и иностраних извора финансирања и избор одговарајућих за пројекат.
8	23.11.2017.	Представљање и дискусија начина финансирања пројеката. Тематско предавање: Реализација пројеката: редослед активности, услови и средства, носиоци активности, очекивани ефекти и праћење.
9	30.11.2017.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Тематско предавање: Пројектни партнери: мотиви, циљеви, компетенције, улоге и одговорности. Идентификација потенцијалних партнера.
10	07.12.2017.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Успостављање контакта са потенцијалним партнерима. Даља разрада пројекта.
11	14.12.2017.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Успостављање контакта са потенцијалним партнерима. Даља разрада пројекта.
12	21.12.2017.	2. колоквијум: идеја пројекта: шта је идеја пројекта, како се пројекат реализује, ко су партнери и како се пројекат финансира. Елаборат А4 и презентација.
13	28.12.2017.	Дискусија резултата колоквијума. Даља разрада пројекта.
14	04.01.2018.	Представљање и дискусија предлога пројеката. Упутство за финализацију елабората.
15		